

Арбуз Аріна Валентинівна,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ПОШУКУ ЗНИКЛИХ БЕЗВІСТИ

Інформаційні технології, соціальні мережі, електронна документація – все це вкорінилося у нашому світі багато років тому та наразі продовжує стрімко розвиватися. Складно уявити життя без зв'язку, особливу важливість якого ми усвідомили після початку збройної агресії росії проти України. Сотні тисяч людей підтримують зв'язок з рідними, друзями на відстані, волонтери знаходять необхідні речі та техніку, діти можуть навчатися онлайн завдяки високому розвитку інформаційних технологій.

Одним із завдань, яке постало перед нами в ці складні для нашої країни часи, став пошук людей, які зникли безвісти. Пошуком безвісти зниклих людей займаються тепер не лише органи державної влади, а й волонтери, працівники ЗСУ, цивільне населення, всі, хто бажає та може допомогти. За даними Міністерства внутрішніх справ, від початку війни понад 100 тисяч осіб вважалися зниклими за особливих обставин [1]. Внаслідок об'єднання зусиль та оперативного пошуку даних, кількість зниклих безвісти значно зменшилась. Як заявив Леонід Тимченко, заступник міністра внутрішніх справ України, в ефірі телемарафону «Єдині новини»: «Станом на зараз (5 жовтня 2023 року) більше 26 тис. осіб знаходяться у розшуку, вони є зниклими безвісти за особливих обставин. Із них 11 тис. – це цивільні громадяни і близько 15 тис. – це військові» [2].

Відповідно до ст. 4 Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин», статус особи, яка зникла безвісти за особливих обставин, виникає з моменту подання заявником заяви про факт зникнення особи та зберігається до моменту припинення її розшуку [3]. Державними органами, які займаються пошуком таких осіб є Національна поліція України, Служба безпеки України, Об'єднаний оперативний штаб Збройних Сил України, Координаційний штаб з питань поводження з військовополоненими, який діє під координацією Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Уповноважений з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, Секретаріат Уповноваженого [4]. Діяльність цих органів спрямована на пошук осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, їх останків, розшук і фіксацію місць поховання таких осіб та інше.

У контексті цього питання інформаційні, мережеві та цифрові технології відіграють беззаперечно важливу роль. Складно уявити, яку кількість ресурсів було створено для пошуку безвісти зниклих людей. Зокрема, Міністерство цифрової трансформації України опублікувало у своєму Telegram-каналі перелік онлайн-сервісів, які допомагають шукати зниклих родичів та близьких [5].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України. URL: <https://minre.gov.ua/2023/05/04/blyzko-24-tysyach-ukrayincziv-vneseno-do-yedynogo-reyestru-osib-znyklyh-bezvisty-za-osoblyvyh-obstavyn/> (дата звернення 13.11.2023).
2. УКРІНФОРМ. Мультимедійна платформа іномовлення України URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3770197-u-reestri-zniklih-bezvisti-e-dani-pro-blizko-15-tisac-vijskovih-mvs.html> (дата звернення 11.11.2023).
3. Закон України про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин. Стаття 4. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 38, ст.280. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2505-19#Text> (дата звернення 11.11.2023).
4. Закон України про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин. Стаття 10. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 38, ст.280. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2505-19#Text> (дата звернення 11.11.2023).
5. Telegram-канал Мінцифри. URL: <https://t.me/mintsyfra/2898?fbclid=IwAR0inJ-tUjiCOGaHDUUHIdTxbx50TGnBTDiDG62iYdPRdJ50UYeeBPmXjSE> (дата звернення 12.11.2023).
6. Сайт Знайти своїх. URL: <https://poshuk.1plus1.ua/> (дата звернення 10.11.2023).
7. Офіційний веб-портал Національної поліції України. URL: <https://www.npu.gov.ua/news/vozziednaty-ukrainu-natspolitsiia-zapustyla-novyimobilnyi-dodatok-iz-poshuku-znyklykh-ditei> (дата звернення 12.11.2023).

Одним із найпопулярніших ресурсів є **Telegram-канал «Пошук зниклих»**, створений за ініціативи Катерини Осадчої [6]. Це онлайн-платформа, яка є зручною в користуванні, містить актуальну та перевірену інформацію, як зазначають користувачі. Тут публікуються оголошення із зазначенням інформації про безвісти зниклого / зниклої. Таким чином, якщо хтось володіє даними про місце останнього або поточного перебування або будь-якою іншою важливою інформацією, необхідно перейти за посиланням на сайт соціального проєкту «Знайти своїх» та вказати там цю інформацію (https://t.me/poshuk_znyklyh).

Розшук за даними Національного інформаційного бюро України – бот у Telegram, який надає інформацію про зниклих військових та цивільних, зокрема, загиблих, полонених, депортованих з України (https://t.me/nib_uncr_bot).

Знайди рідних – бот, створений за ініціативи «Міжнародної асоціації кібербезпеки» та інших громадських організацій (https://t.me/Family_Search_bot).

Існують інформаційні ресурси, які допомагають знайти людей з певного регіону. Наприклад, наразі доступні боти для пошуку жителів Харкова (https://t.me/Nadiia_Kharkiv_bot) та Києва, Київської області (https://t.me/findme_kyivobl_bot).

Прикро заявляти, але статистика викрадених, незаконно депортованих дітей також набула жахливих значень. З огляду на ці події, було створено чимало ресурсів за допомогою інформаційних технологій. Декілька місяців тому в Медіацентрі Україна-Укрінформ заступник Голови Національної поліції України Олександр Фацевич презентував **мобільний застосунок «Reunite Ukraine»**. Цей додаток, розроблений у партнерстві з американською компанією «Find My Parent», має на меті допомогти возз'єднанню українських родин, які втратили зв'язок через війну або були незаконно депортовані до рф, білорусі чи тимчасово окупованих територій України [7].

«Діти війни» - державний портал розшуку дітей, що запрацював в Україні з 2022 року. Ця інформаційна платформа допомагатиме батькам та правоохоронним органам збирати інформацію про дітей, які постраждали під час війни, зокрема зникли безвісти або були незаконно депортовані до рф.

З огляду на вищезгадане можна зробити висновок, що загалом від початку повномасштабного вторгнення рф в Україну, з'явилася велика кількість інформаційних ресурсів, які допомагають знайти зниклих безвісти за особливих обставин. Необхідно ретельно аналізувати та перевіряти всю знайдену інформацію в мережі, задля уникнення розповсюдження неправдивих даних, які ворог може розміщувати в соціальних мережах. Українці щодня докладають максимум зусиль для пошуку зниклих безвісти, як було зазначено вище, інформаційні технології є ресурсами, без яких це було б неможливо здійснити.

